

Odamızın 1970’li ve 80’li Yıllarına Dair Birkaç Anı, Birkaç Söylem

Bülent Kiper

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası 4. Dönem Yönetim Kurulu II. Başkanı

“...Bizler, yurtsever mühendisler olarak, konuyu meslek disiplinleri bazında bir pazarlık konusu olarak ele alamayacağımızı, tümüyle bilimsel, teknik ölçütlere, uzmanlık ve liyakate dayandırmamız gerektiğini biliyorduk. Bazı konuların salt bir mühendislik disiplininin tekelinde olamayacağını, örneğin Zemin Mekaniği’nin babası Karl Terzaghi’nin Makina Mühendisi olduğunu örnekleyerek vurgulamıştım...”

Bugün yarım asırlık saygın bir geçmişi geride bırakan Jeoloji Mühendisleri Odamızın 3. Dönem (1977-1978) Yönetim Kurulu’nda II. Başkan olarak görev yapmanın onurunu taşıyan bir

1986 TMMOB Antalya Yapı Üretiminde Yetki ve Sorumluluklar Toplantısı

mühendis olarak 70’li yıllarımıza dair birkaç anı ve değerlendirmeyi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Mesleğe ilk adımımı 1970’de Hacettepe Üniversitesi öğrencisi olarak attıktan sonra 1972’de dönem arkadaşlarımla birlikte TJK Türkiye Jeoloji Kurultayları’nı keşfetmiştik. Üniversitede almaya başladığımız yeni bilgileri, bu Kurultaylarda uygulamalı olarak izlemek bizi heyecanlandırıyordu. Öyle ki, kurultay haftasını ipe çekerek, tüm tebliğ ve sunumları büyük bir dikkatle izler, yeri geldiğinde soru sorarak katkı sağlardık. Bir defasında, sanırım 1974’de o dönemde özel ilgi alanımız olan türbiditlerle ilgili bir tebliğ sonrasında sınıf arkadaşım Levent Gülen’le birlikte konuşmacıya bir soru sormuştuk. Oturum başkanlığında, öğrencilerin soru sorup soramayacağı konusunda bir tereddüt oluşmuştu. Bizlerin önerisi ve oturum başkanlığının da onayı ile konunun salon bütününde oylanmasına karar

verildi. Oylamayı biz kazanmıştık. Öz güvenimiz ve mesleki geleceğimize olan inancımız tavan yapmıştı artık. Biz, geçen 50 yıllık süreçte aynı sıra arkadaşlarımızla Ankara dışında olsak bile koşarak gelir, kurultaylara aynı heyecanla katılırız. Türkiye Jeoloji Kurultayları geleneği, 80'li yıllarda önce JMO-TJK ortaklığında, zaman içinde yalnızca odamız TMMOB JMO yükleniminde günümüze kadar başarıyla yürütülmüş ve yürütülmektedir. Bugün, öğrenci arkadaşlarımıza, JeoGenç guruplarına, üniversitede öğrendikleri bilgileri, meslek yaşamlarında uygulamalı olarak şimdiden görebilmeleri ve ilk deneyimlerini yaşamaları için odamızın Jeoloji Kurultayları'na katılmalarını hararetle tavsiye ediyorum. Ufukları genişleyecek, çevre edinecekler ve meslek yaşamlarına daha bir sıkı bağlanacaklardır.

TMMOB JMO 4. Dönem Yönetim Kurulumuz, sevgili yol arkadaşlarım Ruhi Yetiş (Başkan), Hasan Özasan (Sekreter), Kadir Dirik (Sayman), Talia Yaşar, Yavuz Hakyemez, Zikrullah Kırmızı (Üyeler) ve bendenizden (2. Başkan) oluşan, 1977 itibarıyla yeni mezunlar olarak niteleyebileceğimiz çok genç bir yönetim kurulu niteliğindedir. Buna karşılık önümüzde çözüm bekleyen örgütlenme, il ve iş yeri temsilciliklerinin ülke genelinde yaygınlaştırılması, mesleki eğitim düzenlemeleri, yetki ve sorumluluklarımızın açılımı sorunları ile ülke genelinde sosyo-ekonomik ve demokratik mücadele süreçlerine katılım gibi zor konular vardı. Tüm bu konularda yapılan çalışmaları, odamız arşivindeki çalışma raporlarında ayrıntılı olarak bulabilirsiniz.

Ben burada yalnızca, 1986 yılında TMMOB Antalya Mimarlar Odası'nın ev sahipliği yaptığı, ilgili odaların katıldığı, "Yapı üretiminde mühendislik hizmetleri" konulu çalıştay anılarımı ve bazı değerlendirmelerimi anlatmak istiyorum. JMO Temsilcisi olarak katıldığım çalıştay, yoğun bir tempoda 3 gün sürmüş, ilk 2 gün, yapı üretimi sektörünün tartışmasız lokomotifleri, Mimarlar, İnşaat, Makina ve Elektrik Mühendisleri, mevcut yönetmeliklerde tanımlanmış olan yetki ve sorumlulukları üzerinde uzun tartışmalar ve bazı düzenlemeler yapmışlardı. Bu tartışmalar arasında söz zaman zaman deprem, zemin etütleri, yer seçimi, yerleşime uygunluk ve mikro bölgelendirme konularına da geliyordu. Ben ve Jeofizik Mühendisleri Odası temsilcisi (hatırladığım kadarıyla Sinan Gençoğlu ağabeyimiz idi, kendisiyle Ankara'da da birkaç toplantıda yer almıştık, saygı ve özlemle anıyorum) bu konu-

larda yönetmeliklerde eksiklikler olduğunu, bazı yenilikler yapılması gerektiğini vurguladık. Deprem ve zemin etütleri konuları, 3. gün ayrıntılı olarak ele alındı. Tartışmalar, karşılıklı anlayış ve saygı sınırları içinde, İnşaat, Jeoloji ve Jeofizik Odaları ile Şehir Planlama Mühendisleri arasında yoğunlaşmıştı.

Bizler, yurtsever mühendisler olarak, konuyu meslek disiplinleri bazında bir pazarlık konusu olarak ele alamayacağımızı, tümüyle bilimsel, teknik ölçütlere, uzmanlık ve liyakate dayandırmamız gerektiğini biliyorduk. Bazı konuların salt bir mühendislik disiplininin tekelinde olamayacağını, örneğin Zemin Mekaniği'nin babası Karl Terzaghi'nin Makina Mühendisi olduğunu örnekleyerek vurgulamıştım. Günün ve çalıştayın sonunda, ayrıntıları Ankara'da bir yönetmelik taslağı olarak hazırlanmak üzere toparladığımız haliyle "Zemin Etüt Raporları, ilgili mühendislik disiplinlerinin eğitimleri, bilgileri, deneyim ve uzmanlıkları (Ms, PhD) temelinde İnşaat, Jeoloji ve Jeofizik Mühendisleri tarafından hazırlanır" görüşünü benimsemiştik.

Bugün, yapı üretimi uygulamalarında, Jeoloji Mühendisleri "Jeolojik-Jeoteknik Etüt ve Raporları" Jeofizik Mühendisleri "Jeofizik Etüt ve Raporları", İnşaat Mühendisleri ise kendi deyimleri ile "Geoteknik Raporları" (Jeoteknik Uygulama Etüt ve Raporları olarak da nitelendirilebilir) hazırlamakta ve imzalamaktadırlar. Bugün 49 yıllık meslek yaşamımda Kamu Kuruluşlarında, Üniversite'de ve devamında Özel Sektörde Jeoloji Mühendisliği yapmış ve halen JMO Jeoteknik Komisyonu'nda yer alan bir mühendis olarak Yapı Üretiminde Mühendislik Hizmetleri konusundaki yetki ve sorumluluklarımızın, ilgili tüzük ve yönetmeliklere bu şekilde (belki biraz daha geliştirilerek) geçirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Tüm meslektaşlarıma sevgiler, saygılar.

